

Johannes Brahms. Cartas 1853-1897

Recopilació de Hans Gal.
Nortesur-Musikeon. Barcelona, 2010 (300 pàgs.)
ISBN: 978-84-93735777

Històricament, els epistolaris han estat molt apreciats com a subgènere literari, també en els últims anys, com una via per acostar-se directament a un autor i a la seva privacitat i com a reflex social i cultural. Per això, l'editorial Nortesur i l'empresa Musikeon han comercialitzat en castellà la compilació de l'amplíssim i variat epistolari de Johannes Brahms que el compositor i pedagog Hans Gal (1890-1987) va publicar el 1979 —quan tenia 89 anys! L'obra és una alternativa a les biografies comunes i conté alhora comentaris de temes banals i pensaments musicals profunds, així com alguns elements que mostren els canvis de la segona meitat d'un segle XIX en progrés constant. La selecció difereix d'altres compilacions: s'inicia el novembre de 1853, quan Brahms va conèixer el matrimoni Schumann gràcies a Joseph Joachim, i conclou el març de 1897, pocs dies abans de la mort del compositor. Brahms es mostra una mica rude, dur i allunyat dels formalismes però també tendre i molt autocrític. Entre els destinataris de les cartes hi ha el pare de Brahms, la família Schumann —principalment Clara—, compositors com Herzogenberg i la seva esposa, Wagner i Reinecke, directors com Lévi i editors com Simrock. S'hi troben a faltar les cartes a Von Bülow i Hanslick. L'edició té comentaris crítics concisos i una encertada traducció de José Aníbal Campos.

Música e inspiración

Jonathan Harvey
Global Rhythm. Barcelona, 2008 (228 pàgs.)
ISBN: 978-84-96879-31-7

Nascut com una reducció de la seva tesi doctoral, aquest llibre del divulgador i compositor Jonathan Harvey és un assaig que sistematitza la reflexió estètica d'un concepte ambigu i indescriptible com és la inspiració. Un terme que, sovint, difereix semànticament de l'ús que se'n fa. Per això Harvey el focalitza sense mistificar-lo, el redefineix i el presenta com una experiència, no com un resultat. És a dir, el vincula a l'oient, a l'ínterpret i especialment al compositor i al seu procés creatiu, no a l'obra. Bona part del llibre es

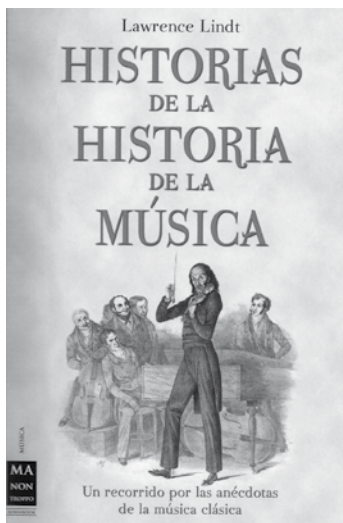

dedica a mostrar com l'han entès els compositors, sobretot des del segle XVIII fins a l'actualitat, a partir de nombrosa documentació, que inclou textos teòrics, correspondència i altres escrits personals. Harvey entén l'origen de la inspiració com el fruit de tres matrius: la interna (allò que és subjectiu), la del món exterior i la fusió d'ambdues. De manera freudiana l'autor relaciona la inspiració amb l'instint i l'inconscient, i la vincula al públic. De manera idealista la defineix com una relació dels compositors amb les seves muses, mentre que en el pla metafísic considera la inspiració com una medidora —i reveladora— de la divinitat. L'edició és correcta i l'obra amplia l'escassa bibliografia sobre el tema.

El Cid y la música

José Prieto Marugán
Editorial Ledoria. Toledo, 2007 (100 pàgs.)
ISBN: 84-95690-27-6

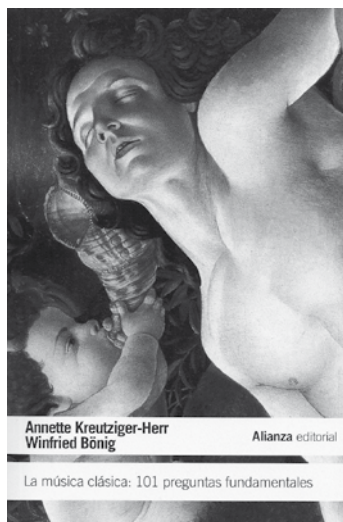
Després d'unes significatives aportacions bibliogràfiques sobre sarsuela, José Prieto Marugán prossegueix la seva tasca de divulgació del patrimoni musical espanyol amb un modest volum sobre la música inspirada en el Cid Campeador. Aquest no és ni pretén ser un llibre exhaustiu ni d'anàlisi: com el mateix autor reconeix en el pròleg, només vol obrir camins. Per aquest motiu, la lectura és ràpida i el punt més interessant és la recopilació de més de 80 obres de diferent tipus i valor musical. Uns capítols breus i molt generals sobre el personatge, el *Cantar del mio Cid* i la relació d'aquesta obra literària amb la música precedeixen la selecció d'obres comentades de manera desigual. La síntesi de continguts no amaga la vertadera arrel del llibre, un índex sobre la matèria. Coneixent l'experta ploma de Prieto Marugán s'esperava més contingut. Per exemple, una major descripció de les peces i una reflexió més elaborada sobre l'enfocament del personatge en les obres. Potser la urgència de la publicació per commemorar el vuitè centenari del *Cantar del mio Cid* (atribuït a 1207) va justificar l'anèmia d'aquest treball. Tot i així és una eina de consulta útil i recomanable. L'editorial toledana Ledoria, amb tiratges curts però disseny gràfic poc atractiu, aposta com poques empreses per iniciatives semblants d'autors espanyols.

Historias de la historia de la música

Lawrence Lindt
Ma non troppo-Robinbook. Teià, 2011 (237 pàgs.)
ISBN: 978-84-96222-36-8

Cinquena aportació de Ma non troppo sobre anècdotes i curiositats musicals, al marge de la compilació de cites *A capella* d'Ian Crofton i Donald Fraser. L'editorial mostra un interès excessiu per aquesta matèria i ha reeditat innecessàriament part del seu catàleg —gairebé sense esmenar errors— com a única via de supervivència comercial. *Historias de la historia de la música* s'inspira en el títol d'un llibre cèlebre del reconegut historiador Carles Fisas (*Historias de la historia*) i podria ser la tercera part d'*Así como suena*, un altre llibre de l'escriptor i periodista musical nord-americà Lawrence Lindt. L'autor torna a oferir un ampli recull de successos amb un format i un plantejament general que emulen el *Sotto voce* de Roger Aliet, un dels primers volums editats pel segell barceloní. Tots aquests llibres són un producte atractiu, amb un bon treball de recerca i edicions correctes que faciliten una lectura amena i de vegades instructiva. No obstant això, la política comercial de l'editorial deixa de banda una gran quantitat de títols divulgatius recents que encara no estan traduïts ni en castellà ni en català. És una llàstima que l'editorial no dignifiqui un catàleg que en els seus inicis apuntava maneres.

La música clásica: 101 preguntas fundamentales

Kreutziger-Herr, Böning
Alianza Música. Madrid, 2011 (264 pàgs.)
ISBN: 978-84-206-6417-0

Alianza Editorial continua ampliant la seva col·lecció musical amb importacions anglosaxones i germàniques. És el cas d'aquest volum d'Annette Kreutziger-Herr i Winfried Böning, que combina el caràcter comercial amb una exposició de continguts amb propòsit divulgatiu, concisa, variada i seriosa. El llibre segueix el model dels últims anys de les publicacions de consum plenes de curiositats, amb un esquema de preguntes i respostes bàsiques sobre una matèria (en aquest cas, la música clàssica) on l'element acadèmic

s'empra equitativament, de manera planera i accessible. Seria estèril discutir si són les 101 preguntes són fonamentals o no. Totes són interessants i si alguna no ho sembla la resposta en justifica l'interès. Hi ha formulacions sociològiques, estètiques, històriques i semiològiques, amb temes com el caràcter antropològic de la música, el concepte de «música clàssica», l'origen d'alguns termes o la relació de la música amb la resta de belles arts. Només l'exposat sobre la guitarra és discutible. L'edició de butxaca i la traducció eficaç de Gabriel Menéndez Torrellas arrodoneixen una lectura amena i instructiva tant per als iniciats com per als melòmans o els professionals.

Glosario de instrumentos musicales

Jose Luis Rozemblum
Akal. Tres Cantos, 2011 (510 pàgs.)
ISBN: 978-84-460-2526-9

El segell Akal correspon a una de les més prestigioses editorials espanyoles, amb una col·lecció musical nodrida. El glossari que presentem enumera uns 20.000 instruments de totes les èpoques i cultures i deu molt al desenvolupament de l'etnomusicologia. Metodològicament s'han transcrit els noms aplicant una transliteració fonètica i alfabètica, amb la inclusió d'una taula d'equivalències. En els criteris de definició, les entrades comencen per la concreció del tipus d'instrument (aeròfon, cordòfon, membranòfon, etc) o instrument-tipus (nom d'un altre instrument de característiques semblants: *katedawuro* - tambor) seguit de la pertinència geogràfica o ètnica, a la qual poden sumar-se puntuals i breus detalls de construcció i informació sobre la vinculació a grups, gèneres o estils musicals. No obstant això, el llibre quasi no té imatges ni dades complementàries (dimensions, materials i ús de les peces). Tampoc és un diccionari enciclopèdic —una opció que seria més interessant— però constitueix un manual sintètic i una eina útil de consulta ràpida per a la màxima varietat de públic, en edició de butxaca i amb poca competència al mercat.

J. CODINA ADMINISTRADOR DE FINQUES
www.finescodina.cat
Concepció, 25, 1er - Sabadell
Tels: 93 726 03 45 - 93 727 33 01

LA LLAR DEL LLIBRE
des de 1957

ESCOLA DEL SOL
C. Migdia, 35-45 - C. Sant Pau, 20
Tels. 93 727 82 46 - 93 725 74 61
08201 Sabadell